

عفت در نگاه

نگاه حرام، علاوه بر این که به علت فراهم آوردن زمینه ی گناه، تحریم شده است، مستقلاً ممنوع و از گناهان کبیره است. از این رو خداوند متعال دستور داد زنان و مردان نامحرم از محرّمات الهی چشم پپوشند:

قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ... قُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ

براساس این دستور الهی، زن و مرد نامحرم می بایست از خیره شدن به یکدیگر، چشم چرانی و.... پپرهیزند و خود را مجهز به نیروی عفاف در نگاه سازند تا برای افکار شیطانی زمینه ای در وجودشان نماند. همچنان که امام صادق (ع) فرمود:

النَّظْرَةُ سَهْمٌ مِنْ سَهَامِ إبْلِيسَ مَسْمُومٌ مَنْ تَرَكَهَا لِلَّهِ عِزٌّ وَ جَلٌّ لَا لِغَيْرِهِ أَعْتَبَهُ اللَّهُ إِيْمَانًا يَجِدُ طَعْمَهُ،

نگاه کردن (به محرّمات الهی) تیری است مسموم و زهردار از تیرهای شیطان، هر که آن را فقط به خاطر خدا ترک کند و چشم از آنچه حرام است پپوشاند، خداوند ایمانی به وی عنایت فرماید که طعم آن را در می یابد.

حضرت عیسی (ع) هم در اهمیت عفت نگاه فرمود:

نباید به چیزی که بر تو روا نیست، خیره نگاه کنی؛ زیرا تا وقتی که چشمت را حفظ کنی، هرگز دچار زناکاری نمی شوی، و اگر می توانی به لباس زنی که نامحرم است نگاه نکنی، نگاه نکن.

پیامبر اکرم (ص) نیز درباره ی عفت چشم فرمود:

مَنْ مَلَأَ عَيْنَيْهِ مِنْ حَرَامٍ مَلَأَ اللَّهُ عَيْنَيْهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنَ النَّارِ إِلَّا أَنْ يَتُوبَ وَ يَرْجِعَ

هر که چشمان خود را از نگاه های حرام سیر کند، خداوند در روز قیامت چشمانش را از آتش جهنم پر خواهد کرد؛ مگر توبه کند و برگردد.

عفت در کردار

پرواپیشگی در رفتار و عفاف گرایی در کردار ، عرصه های گوناگون زندگی فردی و اجتماعی را فرا می گیرد . مانند عفت در پوشش ، یعنی گزینش جامه ای که با هویت دینی ، هنجارهای اخلاقی ، شخصیت والای انسانی و ارزش های متعالی اجتماعی ، سازگار باشد و حوزه ارتباطهای انسانی را به نمایشگاهی از جلوه های بدنی و دوخت و دوز مُدگرایانه تبدیل نکند . عرصه های فرهنگی ، اقتصادی ، سیاسی جلوه گاه عریان نمایی های هوس انگیز و خردسوز نگردد و به جای تجلی عقلانیت ، دین ورزی ، اخلاق پیشگی و انسانیت ، حیوانیت لجام گسیخته به میدان نیاید .

ره آوردهای عفت

عفت و خویشتن بانی ، بازتاب های شگرف و زندگی سازی دارد . من بر این باورم که پژوهندگان مسائل اجتماعی باید بیشتر به اینها توجه کنند .

- ✓ آرامش روحی
- ✓ سلامت جسمانی
- ✓ سلامت اخلاقی
- ✓ سلامت نسل
- ✓ پایداری جمال
- ✓ پایداری خانواده
- ✓ امنیت اجتماعی
- ✓ پاک نامی

عفت در گفتار

در آیه ۲۳ سوره احزاب درباره وظایف زنان در لزوم رعایت عفاف در سخن گفتن با مردان نامحرم می فرماید:
(**فلا تخضعن بالقول فی طمع الذی فی قلبه مرض و قطن قولاً معروفاً**)؛ پس به گونه ای هوس انگیز سخن نگویند
که بیماردان در شما طمع کنند، و سخن شایسته بگویند.

«البته عفاف مخصوص زنان نیست و مردان نیز باید عقیف باشند و لیکن چون مردان به دلیل داشتن قدرت جسمانی و برتری جسمانی ممکن هست به زن ظلم کنند و بر خلاف میل او رفتار نمایند، از این رو اسلام بر روی عفت زن تأکید بیشتری نموده است.»

خضوع در اینجا به معنای این است که زنان در برابر مردان آهنگ سخن گفتن را نازک و لطیف نکنند تا مردان بیمار دل را دچار ریبه و خیال های شیطانی کنند و شهوت آنها را برانگیزانند منظور از بیماری دل، **نداشتن نیروی ایمان است**؛ آن نیرویی که آدمی را از میل به سوی شهوت باز می دارد.

و (قولاً معروفاً) یعنی سخن معمولی و مستقیمی بگویند که به دور از کرشمه و ناز باشد و شرع و عرف اسلامی آن را پسندیده دارد.

این آیه اشاره به کیفیت و محتوای سخن گفتن و حرمت صحبت کردن با ناز و عشوه دارد و **صحبت کردن با نامحرم باید عقیفانه و به دور از نرمش و خضوع و خودنمایی باشد**. همچنین بر اجتناب از هرگونه سخنان بیهوده و غیرضروری و شهوت انگیز تأکید دارد و متذکر می گردد در صورت عدم رعایت این امر ممکن است در اثر نمایش جاذبه های زنانه و سخنان هوس آلوده، افرادی که از سلامت روحی و روانی و اعتدال نفسانی - که در اثر ضعف یا فقدان ایمان می باشد - برخوردار نباشند به فکر گناه و فحشا بیفتند و امنیت جامعه را به خطر بیندازند.

واحد فرهنگی اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان همدان

عفت

قرآن یکی از ویژگی‌های مؤمنان راستین را، عفاف و پاکدامنی می‌داند و می‌فرماید: «**والذین هم لفروجهم حافظون**» «آنان {مؤمنان} کسانی هستند که دامن خویش را از بی‌عفتی حفظ می‌کنند.» (مؤمنون ۵)

در فضیلت عفاف روایات بسیاری آمده از جمله:

«**افضل العباده العفاف.**»؛ برترین عبادت، عفت است.

«**العفه رأس كل خير.**»؛ عفت، در رأس همه خوبی‌ها است.

«**العفه افضل الفتوه.**»؛ عفت، برترین جوانمردی است.

«**العفه افضل شيمه.**»؛ عفت برترین خصلت است.

«**العفاف يصون النفس و ينزّها عن الدنيا.**»؛ عفت نفس را مصون و آن را از پستی‌ها دور نگه می‌دارد.

«**العفاف زهاده.**»؛ عفت پارسایی است.

با دقت در آیات و روایات درمی‌یابیم عفت به معنی مناعت و آن حالت نفسانی است که {انسان را} از غلبه شهوت بازدارد. و هم چنین به معنی پارسایی و پرهیزکاری و بازداشتن از حرام است.

به طور کلی، عفت را می‌توان یک صفت انسانی و ملکه نفسانی و زینت باطنی دانست که موجب می‌شود تمام اعمال و حرکات و گفتار و پوشش انسان، عقیقانه و فاقد رذیلت‌های شهوانی و هوس‌مآبانه باشد.